

in Rusland leesbaar voor een ieder zijn. Deze nieuwsbladen, uit de hand geteekend —, die mede tot de merkwaardigste stukken van deze verzameling behoorden —, zijn én van kleur én van „opmaak” zeer goed en bezitten de bekoring van een soort primitieve volkskunst, wat, waar het hier gaat om zulk een, toch altijd vrij modern, ding als een krant, wel wat paradoxaal klinkt.

Van de talloze, meer „individualistische” kunstuitingen (ja, ook die komen dan tóch nog in het nieuwe Rusland voor!) troffen mij vooral enkele buitengewoon knappe aquarellen van Dejneka (vooral een bokswedstrijd in sepia) en enkele gouaches van B. Labass, die, met zijn groepsgeenooten, naar de van Russische zijde geschreven inleiding tot den catalogus —, m.i. terecht — zegt: in zijn fantastische, spookachtige beelden de dynamiek van het leven en het snelle opeenvolgen der indrukken (zooals „de stad” die schenkt) weergeeft. „Terugkeer uit den oorlog”, b.v. is een min of meer expressionistische voorstelling van een stuk locomotief met daarop, tot één blok saamgedrongen, enkele harmonika spelende soldaten....

Men kan van een „grafische tentoonstelling” —, vooral als zij zoo uitgebreid is als deze —, moeilijk „overzichten” —, „kronieken” schrijven. Grafisch werk eischt, wil het goed beschouwd zijn, veelal aandachtig bekijken „op of in de hand”.

Met deze korte „aanteekening” moet hier dan ook worden volstaan.

A. E. v. D. T.

TENTOONSTELLING VAN MODERNE NEDERLANDSCHE TOEGEPASTE KUNST.

Ter gelegenheid van het Congres van de Internationale Kamer van Koophandel werd deze tentoonstelling, die een soort overzicht bedoelde te zijn van wat Nederland op het gebied der moderne kunstnijverheid presteert, door den „tentoonstellingsraad van bouwkunst en verwante kunsten” georganiseerd.

De taak waarvoor de inrichters stonden was geen gemakkelijke: een goede keuze te doen uit het vele dat de moderne Nederlandsche kunstnijverheid heeft opgeleverd en tevens zulk een collectie overzichtelijk en harmonisch te rangschikken, mag inderdaad een moeilijke opgaaft heeten...

Het resultaat was echter gelukkig en er werd hier een vrij volledig overzicht geboden, dat ook den buitenlandschen belangstellende een goeden indruk vermocht te geven van de hoogte waarop onze toegepaste kunst de laatste jaren kwam te staan. Zulk een overzicht en zulk een indruk kon men hier evenwel niet krijgen van onze moderne bouwkunst, die, doormiddel van foto's, een klein onderdeel vormde van deze expositie.

Toch zou het niet juist zijn dit onderdeel als min of meer overbodig aanhangsel, dat men beter had weggelaten, aan te merken. De moderne bouwkunst toch geeft de grenzen aan waarbinnen de kunstnijverheid zich vrij kan uitspelen, haar karakter bepaalt het karakter van het kunstambacht en het was dus een logische, gerechtvaardigde gedachte, de bezoekers eerst, voordat zij de zalen binnentraden, door een gang te voeren waar foto's van diverse moderne bouwsels dit karakter, vluchtig, aangaven en de sfeer waarin men het bijeengebrachte had te zien, aanduiden. Ook de daaropvolgende afdeeling: foto's van interieurs verrichtte eenzelfde inleidende dienst. Na nog een derde hors d'oeuvre, — enkele reproducties van modern beeldhouwwerk, dat als inhaerent onderdeel van de (buiten) architectuur kan gelden, kon men aan de eigenlijke hoofdschotels beginnen. Een krachtig, opwekkend maal werd, — om de culinaire beeldspraak nog even vast te houden —, geboden; de opmaak, het arrangement der schotels mocht voortreffelijk heeten; tegen een, de smaak en de eetlust bedervende, verstorende overdaad werd gewaakt, — alleen wist men niet altijd wát men at, hetwelk een fout was van de wijze waarop men het menu, c.q. den catalogus had ingericht.

Het moge in de lijn liggen van de moderne kunstnijverheid, die als karakter-trek, — van huisuit —, met zich medebrengt: eerlijkheid, logica, practische doelmatigheid, zoo dat aan naamgeving en titels van afzonderlijke voorwerpen niet gedacht behoeft te worden, omdat een en ander voldoende duidelijk „voor zichzelf”, — wat in dit geval wil zeggen voor zijn functie, — spreekt, men is de laatste jaren niet altijd vlak bij het ouderhuis gebleven en men kwam ook hier, in deze zalen, wel eens voor raadsels te staan die een toelichtend woord, — een titel —, van noode hadden, iets waar men echter in den catalogus tevergeefs naar zocht.

Waar deze tentoonstelling eerder bedoeld was om een indruk te geven van onze moderne kunstnijverheid als geheel en minder om de aandacht op individuele prestaties te vestigen, daar heeft het noemen van namen en het bespreken van afzonderlijke stukken weinig zin. Alle bekende „namen” waren overigens in de verschillende afdeelingen vertegenwoordigd. Het feit, dat zij hier niet altijd met voorbeelden van hun uitzonderlijke, beste werk voor den dag kwamen was, ook alweer met het oog op de algemeene bedoeling van deze tentoonstelling, het geven van een algemeene karakteristiek, geen nadeel, in zeker opzicht zelfs een voordeel. . .

Verwacht men tenslotte van den chroniqueur tòch nog een zekere buiging in de richting van het „ster-systeem”, dat zelfs in de kunstnijverheid, in wezen dienend ambacht (!), heden tendage zoo geliefd is, dan zou o.m. te noemen vallen: de glas-in-lood ramen van Joep Nicolas en van Wagemans, — de licht-gepolychromeerde Madonna-kop van Albert Termote, boekbanden van prof. R. N. Roland Holst. . . A. E. v. D. T.

MEESTER VAN „DE MAAGD TUSSCHEN DE MAAGDEN.”

(COLLECTIE VON AUSPITZ).

DE MARIA-BOODSCHAP.